



## Velkommen til Østerild Klitplantage

Som besøgende i Østerild Klitplantage finder man både de store vidder og den stille idyl. Plantagen er karakteriseret ved sin store variation, men også ved de mange friluftstilbud.

**Vandreture:** Vandreture: Der er 4 afmærkede vandruter.

**Cykelture:** De mange skovveje egner sig fint til en cykeltur på egen hånd. Den nationale cykelrute nr. 12, "Limfjordsruten" og den regionale cykelrute nr. 17, "Nordthyruten", følger den tidligere banestrækning langs Aalborgvej. Cykelstien passerer tæt forbi den primitive lejrplads.

**Ridning:** Der er to afmærkede ridestier i plantagen. Et forløb i den sydvestlige ende af plantagen, og et forløb over Vuttørvsletten mod nord over Blovsgårde op til Hjardemål Klit, der giver forbindelse til rideruten i Madsbøl plantage.

**Fiskeri:** Klastrup Dam og Tovsig Sø rummer blandt andet gedde, aborre og ål. Her er frit fiskeri, men der kræves dog lovpligtigt fisketegn, hvis man er mellem 18 og 65 år.

**Hundeskov:** I hundeskoven tæt ved Østerild er det tilladt at færdes med løs hund, når den er under kontrol. Området er indhegnet og har adgang fra P-pladserne v. Gl. Aalborgvej og Hjardemålvej.

**Bål- og lejrplads:** Der er bålplads ved Tovsig Sø og på den primitive lejrplads. Her kan man tage på udflugt med madkurven og benytte bålsted og grill. På lejrpladsen er man velkommen til at slå telt op for en nat eller to. Der er drikkevand og skovlokum på pladsen.

**Udsigtstårne:** Fra udsigtstårnet på Storesande er der udsigt over plantagen og Vejlerne. Fra de to tårne i nordenden af plantagen kan man se indover de store genskabs hede- og vådområder og også få et fint overblik over vindmøllecenteret.

**Information:** For enden af Plantør Kroghs Vej er der information om det Nationale Testcenter for Vindmøller. En sti herfra fører hen til et af skovens tre udsigtstårne

**Skovlegeplads:** Tæt ved Østerild er der indrettet en hyggelig skovlegeplads. Her er borde og bænke, hvor man kan nyde sin medbragte mad. Der er skovlokum på pladsen.

**Naturvejledning:** Personale ved Naturstyrelsen, Thy udfører naturvejledning, både i form af offentlige ture og efter bestilling.

Østerild Klitplantage administreres af Naturstyrelsen, Thy. Find flere oplysninger på [www.nst.dk](http://www.nst.dk), hvor foldere om frit fiskeri og ridning også findes.

### Østerild Klitplantage



### Vandreture nr. 55

Serien "Vandreture" er foldere over udvalgte naturområder, som bl.a. fås på biblioteker og turistbureauer eller hentes på Naturstyrelsens hjemmeside [www.nst.dk](http://www.nst.dk).



## Østerild Klitplantage

Østerild Klitplantage er anlagt i årene 1889-1940 med det oprindelige formål at standse sandflugten. Plantagens vestlige del er præget af det barske klima og den sandede jordbund, mens man får et helt anderledes mildt indtryk i plantagens østlige del, hvor der er en del løvskov. Her er der kun et tyndt sandlag over den frodige jordbund.

Allerlængst mod øst grænser plantagen op til Tømmerby Fjord, som er en del af naturreservatet Vejlerne.

### Skoven

Skoven har forandret sig markant de seneste år som følge af store skovrydninger. Det skyldes en kombination af stormfald og massive insektangreb i sitkagranen, som er klitskovbrugets mest betydende træart.

De ryddede arealer vil kun delvist blive tilplantet - ofte med grupper af skovfyr og løvtræ. Den øvrige opvækst skabes af træernes naturlige foryngelse ved frøspredning. Det er en del af den naturnære skovdrift, som også betyder at døde og væltede træer i højere grad efterlades i skoven. Det er altså ikke udtryk for manglende oprydning, men et led i strategien for at øge den biologiske mangfoldighed, når skovdriften bringes nærmere naturens egne processer.



### De åbne områder

Mange åbne arealer i skoven fungerer som ånehuller og spisekammer for skovens plante- og dyreliv.

Engene bliver plejet ved slåning, hvilket fremmer udviklingen af en rig flora. Her findes store forekomster af den fredede orkide Plettet Gøgeurt, som blomstrer fra juni til juli.

I de sene sommeraftner kan man høre natravns snurrende sang. Man ser den sjældent, og slet ikke om dagen, hvor den er inaktiv. Natravnen er en sjældent ynglefugl i Danmark, men den trives rigtig godt i sandede, våde nåletræsplanter med store åbne flader, og der er en ganske stor bestand i Østerild Klitplantage.



Plettet gøgeurt

### Søerne

Grundvandet står højt i store dele af plantagen, men alligevel er ingen af de mange søer naturlige. Nogle er opstået efter grusgravning, andre er etableret som branddamme, og søerne Oskar Jacobsens Sø og Tovsig Sø er anlagt ved opdæmning. Selv om søerne er kunstigt skabte, giver de afveksling for skovgæsten og beriger dyre- og plantelivet. I Klastrup Dam og Tovsig Sø er der frit fiskeri. Søerne rummer bl.a. gedde, aborre og skalle.

### Vejlerne

Mod øst grænser plantagen op mod naturreservatet Vejlerne, der er en af Nordeuropas vigtigste fuglelokaliteter - både som yngleområde og som rasteplass under trækket forår og efterår. Vandreruterne nord for Tovsig bevæger sig helt ud til kanten af reservatet.

### Jernbanen

Jernbanen mellem Thisted og Fjerritslev var i drift i årene 1904-1964. På P-pladsen på nordsiden af Aalborgvej får man tydeligt indtryk af at stå på det gamle stoppested, Tovsig trinbræt. Ville man med toget herfra, skulle man selv give signal ved at hejse signalarmen i signalmasten. Var signalarmen nede, susede toget ganske enkelt forbi.

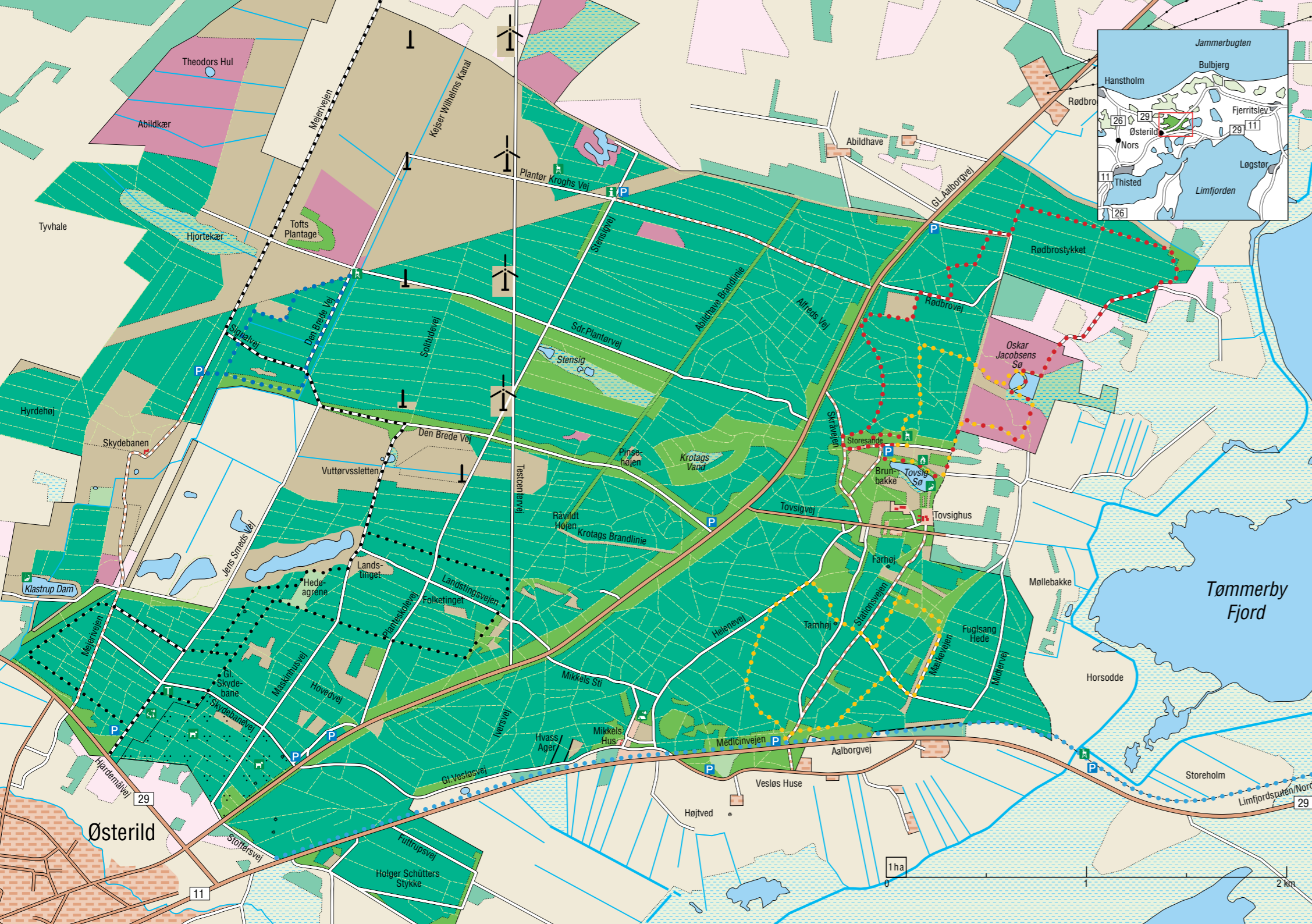
I dag er der anlagt cykelsti på banestrækningen mellem Østerild og Vesløs. Jernbanen leverede bogstavelig talt materiale til udsigtstårnet på Storesande, idet tårnet er bygget af gamle jernbaneskiner. Det var hele 5 "etager" højt, og da det oven i købet blev rejst på plantagens højeste sted, betød det, at man i godt vejr kunne se så langt som til Aalborg. Tårnet står her endnu, men er reduceret til 2 "etager".

### Tovsig

Plantørboligen er opført i forbindelse med plantagens anlæg i 1889. På det tidspunkt lå der allerede en skole vest for Tovsig Sø, bygget i 1870 på den åbne klithede i læ af klitrimmen Storesande. I 1902 blev skolen revet ned og erstattet af en ny på Tovsigvej, tæt ved plantørboligen. Skolen fungerede helt frem til 1954.

Man kan synes at skolen lå "langt ude i skoven", men stedet var et naturligt midtpunkt for de små samfund i området. Mange af de skovveje vi færdes på i dag, har derfor været skolevej for skolens elever. Helenevej er således opkaldt efter en pige, der gik netop denne vej til og fra skole.





**Signaturforklaring**

- Offentlig vej
- Skovvej, motorkørsel tilladt
- Skovvej, - kørsel ikke tilladt
- Stier
- Dige
- Højspændingsledning
- Bæk / grøft
- Gravhøj
- Udsigtstårn
- Fiskeri tilladt
- Toilet
- Skovlegeplads
- Primitiv overnatningsplads
- Bålplads
- Hundeskov
- Parkering
- Statsejet ejendom
- Vindmølle
- Måle- eller lysmast
- Løvskov
- Nåleskov
- Overdrev
- Mose
- Hede
- Bebyggelse
- Have
- Sø
- Skov, privatejet
- Hede, privatejet
- Mose, privatejet
- Omkringliggende område
- Vandreruter
- Ridesti
- Cykelrute: Limfjordsruten/Nordthyruten

**Afmærkede vandreruter**

**P-pladsen ved Tovsig Sø:**

**Moseturen** (gul 2,8 km.) Turen starter ved den idylliske Tovsig Sø, og fortsætter til hedeområdet ved Oskar Jacobsens Sø. Den sidste del af turen går gennem en skovfyrbevoksning.

**Rødbrofælled-turen** (rød 6 km.) Ruten følger Moseturen indtil Oskar Jacobsens Sø. Herfra fortsætter den over heden til plantagens nordøstlige hjørne, Rødbrostykket.

**P-pladsen på Mejerivej nord for Skydebanen:**

**Udsigtsturen** (rød 2 km) Turen løber igennem esgeskov og skovfyrr op til udsigtstårnet, som giver flot udsigt over de store enge, heder og kær, der vil blive skabt i forbindelse med anlæggelsen af vindmølletestcenteret. Fra tårnet er der også en fin udsigt til selve testcenterets møller.

**P-pladsen på nordsiden af Aalborgvej ved Veslås Huse:**

**Tamhøjturen** (rul 3,4 km.) Fra p-pladsen, der var trinbræt da jernbanen eksisterede, går turen gennem en meget varieret del af plantagen, med stort indslag af løvskov.

**Vindmølletestcenteret**

Folketinget vedtog i 2010, at Danmark skal have et nationalt testcenter for store vindmøller ved Østerild. Testcenteret skal bidrage til, at Danmark kan fastholde sin førerposition inden for udvikling af ny vindmølle teknologi og fremme muligheden for en øget produktion af vedvarende energi i Danmark, herunder mere energi fra vindmøller.

Det nationale testcenter med plads til 7 vindmøller på indtil 250 m giver vindmølleindustrien i samarbejde med forskningsinstitutioner de bedste faciliteter til forskning, udvikling og afprøvning af nye prototyper af vindmøller dvs vindmøller, der endnu ikke er sat i produktion.

På vandretursfolderens kort ses den del af testcenteret som ligger i Østerild Plantage.

Etablering af testcenteret betyder, at der fældes 245 ha plantage. En del små træer, især løvtræer under 3-5 meter, vil dog blive bevaret som blivende indslag af lav kratskov.

De skovryddede arealer ændres til lysåbne naturarealer med græsser og urter, dværgbuske, pile- og løvtrækrat. I de lavtliggende områder vil mange skovgrøfter blive lukket for at genskabe den naturlige hydrologi i området, som vil være medvirkende til at understøtte udviklingen af lysåbne og fugtige naturtyper. Samtidig vil det medvirke til at begrænse udledningen af næringsstoffer til omkringliggende vandløb og søer.

Der etableres forskellige nye tilbud til skovgæsterne, bl.a. udsigtstårne, informationstavler, P-plads og vandreruter mv, så det er muligt at opleve testcenteret og de nye naturområder på nærmeste hold. Der planlægges også etableret et besøgscenter. Mere information findes for enden af Plantør Kroghs Vej, hvor der er mulighed for at køre ind med bil fra Gl. Aalborgvej, se markeringen på kortet.

Nationalt Center for Miljø og Energi - Aarhus Universitet står for overvågning af bl.a. fugle og flagermus, så der sikres ny viden om, hvordan de reagerer på opstilling af så store vindmøller. På den måde bliver testcenteret i stand til at give ny og supplerende viden om vindmøllers påvirkning af naturen. Det indgår i beslutningen om etableringen af testcenteret, at der etableres i alt 393 ha nye skove til erstatning for de 245 ha skov, som fældes i Østerild Klitplantage og Hjørdemål Klitplantage.

Du kan læse mere om testcenteret på Naturstyrelsens hjemmeside: [www.nst.dk](http://www.nst.dk).